

การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลโครงการเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินงานพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรที่ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผล การพัฒนา ซึ่งตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๒๘ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๙) กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเป็นองค์กรรับผิดชอบในการติดตามและประเมินผลโครงการ

๑. การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

องค์การบริหารส่วนตำบลพิงได้กำหนดการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์ เป็นไปตามแนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๙) ซึ่งเป็นแบบที่กำหนดให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศใช้งบประมาณรายจ่าย

แบบรายงานการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

แบบรายงานการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์ เป็นไปตามแนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี รายละเอียดประกอบด้วย

๑.๑ ข้อมูลสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๐ คะแนน

๑.๒ การวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพ ๑๕ คะแนน

๑.๓ ยุทธศาสตร์ ๖๕ คะแนน ประกอบด้วย

(๑) ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๐ คะแนน

(๒) ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ๑๐ คะแนน

(๓) ยุทธศาสตร์จังหวัด ๑๐ คะแนน

(๔) วิสัยทัศน์ ๕ คะแนน

(๕) กลยุทธ์ ๕ คะแนน

(๖) เป้าประสงค์ของแต่ละประเด็นกลยุทธ์ ๕ คะแนน

(๗) จุดยืนทางยุทธศาสตร์ ๕ คะแนน

(๘) แผนงาน ๕ คะแนน

(๙) ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม ๕ คะแนน

(๑๐) ผลผลิต/โครงการ ๕ คะแนน

คะแนนรวม ๑๐๐ คะแนน เกณฑ์ที่ควรได้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ (๘๐ คะแนน)

๒. การติดตามและประเมินผลโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลลิพังได้กำหนดการติดตามและประเมินผลโครงการ เป็นไปตามแนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๙) ซึ่งเป็นแบบที่กำหนดให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศใช้งบประมาณรายจ่าย

แบบรายงานการติดตามและประเมินผลโครงการ

แบบรายงานการติดตามและประเมินผลโครงการ เป็นไปตามแนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อความสอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี รายละเอียดประกอบด้วย

๒.๑ การสรุปสถานการณ์การพัฒนา ๑๐ คะแนน

๒.๒ การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ ๑๐ คะแนน

๒.๓ การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีไปปฏิบัติในเชิงคุณภาพ ๑๐ คะแนน

๒.๔ ยุทธศาสตร์และแผนงาน ๑๐ คะแนน

๒.๕ โครงการพัฒนา ๖๐ คะแนน ประกอบด้วย

(๑) ความชัดเจนของชื่อโครงการ ๕ คะแนน

(๒) กำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับโครงการ ๕ คะแนน

(๓) เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความชัดเจนนำไปสู่การตั้งงบประมาณได้ถูกต้อง ๕ คะแนน

(๔) โครงการมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ๕ คะแนน

(๕) เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ๕ คะแนน

(๖) โครงการมีความสอดคล้องกับ Thailand ๔.๐ ๕ คะแนน

(๗) โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด ๕ คะแนน

(๘) โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนหรือการเสริมสร้างให้ประเทศชาติมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

ภายใต้หลักปรัชญา ๕ คะแนน

(๙) งบประมาณ มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) ๕ คะแนน

(๑๐) มีการประมาณการราคาถูกต้องตามหลักวิธีการงบประมาณ ๕ คะแนน

(๑๑) มีการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับ ๕ คะแนน

(๑๒) ผลที่คาดว่าจะได้รับ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ๕ คะแนน

คะแนนรวม ๑๐๐ คะแนน เกณฑ์ที่ควรได้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ (๘๐ คะแนน)

๓. สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม

๓.๑ การวัดผลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ข้อ ๓๐ (๕) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๙) กำหนดว่า ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลดังกล่าวและต้องปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละสองครั้งภายในเดือนเมษายนและภายในเดือนตุลาคมของทุกปี และ ข้อ ๒๙ (๓) กำหนดว่า ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวัน นับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละสองครั้งภายในเดือนเมษายนและภายในเดือนตุลาคมของทุกปี

การติดตามและประเมินผลเพื่อสรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบฯ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ ๑ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง กำหนดกรอบ แนวทาง และวิธีการ ในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประเมินผลโครงการพัฒนาตามที่ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ การกำหนดกรอบ แนวทาง และวิธีการติดตามและประเมินผล กำหนดแนวทางการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

- ๑) ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาที่กำหนด
- ๒) ความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงาน
- ๓) ความก้าวหน้าของกิจกรรมที่กำหนดไว้ตามแผนโดยมีการติดตามผล
- ๔) ประสิทธิภาพ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับทรัพยากรที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพ
- ๕) ประสิทธิภาพ เป็นการศึกษาผลที่ได้รับ
- ๖) ผลลัพธ์และผลผลิต เป็นการศึกษาประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับบริการ และการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม
- ๗) การประเมินผลกระทบ เป็นการศึกษาผลที่ได้รับรวมยอด

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นอาจนำแนวทางทั้งหมดที่กำหนดมาใช้หรืออาจเลือกใช้ในบางแนวทางในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอย่างน้อยต้องสามารถประเมินความสอดคล้อง และความสามารถวัดความสำเร็จ หรือความก้าวหน้าของแผนการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลลิพังจะพิจารณา

๑.๒ การกำหนดกรอบ แนวทาง และวิธีการในการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาตามแผนการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจกำหนดแนวทาง ดังนี้

- ๑) การประเมินผลกระบวนการหรือการประเมินประสิทธิภาพ
- ๒) การประเมินผลโครงการหรือการประเมินประสิทธิผล
- ๓) การประเมินผลกระทบ

ขั้นตอนที่ ๒ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกรอบแนวทางและวิธีการที่กำหนด โดยสามารถติดตามและประเมินผลได้ตลอดระยะเวลาของแผนการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ ๓ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนา ตามกรอบแนวทางและวิธีการที่กำหนด โดยสามารถติดตามและประเมินผลได้ตั้งแต่ก่อนเริ่มโครงการพัฒนาตามแผนดำเนินงานจนถึงสิ้นสุดโครงการ

ขั้นตอนที่ ๔ รายงานและเสนอความเห็นชอบซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผลการติดตามและประเมินโครงการพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นนำเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมประกาศผลการติดตามและประเมินผลให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

ขั้นตอนที่ ๕ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นอาจให้ความเห็นชอบ หรือข้อเสนอแนะในรายงานการติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโครงการพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นได้

วิธีการติดตามและประเมินผล มีขั้นตอนการติดตามและประเมินผลดังนี้

๑. กำหนดกรอบ แนวทาง และวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. สร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับการติดตามและประเมินผล
๓. เสนอคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบกรอบแนวทาง วิธีการ และเครื่องมือสำหรับการติดตามและประเมินผล
๔. ประชุมชี้แจงแนวทาง วิธีการติดตามและประเมินผล ร่วมกับคณะผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดเตรียมข้อมูลสำหรับรองรับการประเมินก่อนลงพื้นที่จริง
๕. ลงพื้นที่สำหรับติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกรอบแนวทาง และวิธีการที่กำหนด
๖. ประชุมสำหรับการติดตามและประเมินผลกับคณะผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง ตามกรอบแนวทาง และวิธีการที่กำหนด

แบบรายงานและเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

ในการติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลฯ กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบรายงานตามคู่มือการติดตามและประเมินผลการจัดทำและประเมินผลการจัดทำและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

การวัดผลเชิงปริมาณ

ในการวัดผลการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมเชิงปริมาณ ใช้แบบที่ ๒ แบบติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการติดตามและประเมินผล ประกอบไปด้วยเนื้อหาที่สำคัญ ๔ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อหน่วยงาน
- ไตรมาสที่รายงาน

ส่วนที่ ๒ ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ๓ ปี

- จำนวนโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนา ๓ ปี
- จำนวนโครงการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด
- ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาประจำปี .....
- จำนวนโครงการที่มีการเปลี่ยนแปลง

- การเบิกจ่ายงบประมาณ

ส่วนที่ ๓ ผลการดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

- โครงการที่ได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจประจำปี

ส่วนที่ ๔ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

การวัดผลเชิงคุณภาพ

ในการวัดผลการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมเชิงคุณภาพ ใช้แบบที่ ๓/๑ แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ ประกอบไปด้วยเนื้อหาที่สำคัญ ๓ ส่วนคือ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

- ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- วัน/เดือน/ปีที่รายงาน

ส่วนที่ ๒ ยุทธศาสตร์และโครงการในปีนั้น

- ยุทธศาสตร์และจำนวนโครงการที่ปรากฏอยู่ในแผน และจำนวนโครงการที่ได้ปฏิบัติ

ส่วนที่ ๓ ผลการดำเนินงาน

- ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม
- ผลการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์

ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล คือ แบบสอบถาม ซึ่งได้จากการใช้แบบที่ ๓/๒ สอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง โดยทำการวัดใน ๘ ประเด็น คือ

- ๑) การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรม
- ๒) การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลของโครงการ/กิจกรรม
- ๓) การเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในโครงการ/กิจกรรม
- ๔) การรายงานผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมให้ประชาชนทราบ

- ๕) การเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม
- ๖) การดำเนินงานเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด
- ๗) ผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น
- ๘) ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม

๔. ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

๔.๑ ผลกระทบนำไปสู่ออนาคต

ผลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลจะใช้ในการปรับปรุง แก้ไข การขยายขอบเขต หรือการยุติการดำเนินการ ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมิน การประเมินผลยุทธศาสตร์และโครงการจึงเป็นสิ่งที่ต้องบ่งชี้ว่าแผนงานที่กำหนดไว้ได้มีการปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร อันเป็นตัวชี้วัดว่าแผนหรือโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้นให้ผลเป็นอย่างไร นำไปสู่ความสำเร็จตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่

แนวทางในการพิจารณา คือ สรุบบัญชีข้อมูลปัญหาพร้อมทั้งนำไปพิจารณาร่วมกับข้อมูลอื่น ๆ ก่อนหน้านี้ เพื่อนำไปอธิบายถึงสาเหตุที่การดำเนินงานไม่สามารถดำเนินงานได้ตามแผนที่กำหนด ตลอดจนเป็นข้อมูลสำหรับที่จะใช้ในการปรับปรุงแก้ไขให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔.๒ ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ผลจากการพัฒนา

การติดตามและประเมินผลเป็นการตรวจสอบดูว่า แผนพัฒนาท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับการใช้ทรัพยากร (งบประมาณ) เพียงใด ซึ่งผลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลถือเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ที่สามารถนำไปใช้เป็นข้อสังเกต ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและการตัดสินใจต่อไป นอกจากนี้ การประเมินผลยังถือเป็นกระบวนการตัดสินใจคุณค่าและการตัดสินใจอย่างมีหลักเกณฑ์โดยใช้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมอย่างเป็นระบบ มีความเที่ยงตรง เป็นปรนัย เชื่อถือได้